

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Jenny Lindholm

Socialnämnden 2017-02-22

Justering av socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS

Sammanfattning

Reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS för personer med funktionsnedsättning antogs av socialnämnden den 14 december 2016 (Dnr SON 2016/118-72). Sakfel har upptäckts som kräver omedelbar justering.

Justeringarna redovisas i bilaga daterad den 13 januari 2017.

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner justeringarna i socialnämndens riktlinjer enligt förslag i tjänsteutlåtande den 13 januari 2017.

Ärendet

Socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS för personer med funktionsnedsättning reviderades under hösten 2016. Sakfel har uppmärksamrats efter att riktlinjerna antogs av socialnämnden den 14 december 2016. Följande punkter kan inte vänta till kommande revidering utan kräver omedelbar justering:

- 1. Allmänt – ordet "kan" stryks för att tydliggöra att LSS gäller om behovet inte tillgodoses på annat sätt.
- 2.2.3. Personkrets 3 (1 § p 3 LSS) – meningen "Personkretstillhörigheten omprövas årligen." stryks eftersom informationen är felaktig.
- 3.1.6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 LSS – texten "under en sammanhängande period." stryks eftersom vistelse på läger kan delas upp på flera tillfällen.
- 3.1.9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad enligt 9 § 9 LSS – meningen "I insatsen har socialnämnden ansvar för basal hemsjukvård, rehabilitering, habilitering och förskrivning av hjälpmedel." flyttas upp i texten för att undvika missuppfattning.

- 3.2. Omvårdnad – insatsen annan särskilt anpassad bostad för vuxna stryks eftersom informationen är felaktig.
- 3.3. Basal hemsjukvård, rehabilitering och habilitering samt förskrivning av hjälpmedel - insatsen annan särskilt anpassad bostad för vuxna stryks eftersom informationen är felaktig. Orden "för vuxna" läggs till.
- 3.4. Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter - insatsen annan särskilt anpassad bostad för vuxna stryks eftersom informationen är felaktig.

Ekonomiska aspekter

Justeringarna av riktlinjerna medför inga ekonomiska konsekvenser.

Claes Lagergren
Socialchef

Marie Bildhjerd
Avdelningschef funktionsnedsättning

Bilaga

Justeringar av riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS

Justering av riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS

Se gul markering för text som behöver läggas till och ~~röd genomstruken text~~ för det som ska tas bort.

1 Allmänt

Socialtjänsten ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation, inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet. (1 kap 1 § socialtjänstlagen, SoL)

Kommunen har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Verksamheten ska präglas av helhetssyn, vilket innebär att den enskildes sociala situation och problem ska ses i förhållande till hela den sociala miljön.

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, är en rättighetslag. Det innebär att de personer som tillhör lagens personkrets har rätt till i lagen särskilt angivna insatser om de behöver det i sin livsföring och om deras behov inte kan tillgodoses på annat sätt. LSS innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som den enskilde kan ha enligt någon annan lag.

Socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet (3 kap 3 § SoL, 6 § LSS). Kvaliteten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. I socialnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns kvalitetsområden, kvalitetsmål och kvalitetskriterier för socialnämndens verksamheter.

2.2.3. Personkrets 3 (1 § p 3 LSS)

Personkrets 3 omfattar personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande. För personer med flera funktionsnedsättningar ska den samlade effekten bedömas. Personer som inte omfattas av personkrets 1 eller 2 kan vid en sammantagen bedömning omfattas av personkrets 3.

Personkrets 3 är inte diagnosstyrd. Orsaken till funktionsnedsättningen är av underordnad betydelse liksom den medicinska diagnosen. Det är omfattningen

av stödbehovet som är avgörande. Samtliga nedanstående rekvisit ska vara uppfyllda för att den enskilde ska omfattas av personkrets 3. Det fysiska eller psykiska funktionshindret ska

- vara stort, varaktigt och inte orsakat av normalt åldrande
- förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen
- föranleda ett omfattande behov av stöd eller service

Med stort funktionshinder avses att funktionshindret ska ha en sådan karaktär eller omfattning att det starkt påverkar flera viktiga livsområden samtidigt, t.ex. boende och fritid. Detsamma gäller om en person dagligen är mycket beroende av hjälpmedel eller har återkommande behov av annan persons hjälp för den dagliga livsföringen för att t.ex. äta, klä sig, sköta hygien, förflytta sig eller meddela sig.

Funktionsnedsättningen ska inte vara av övergående eller tillfällig natur. Tidsgränsen för om funktionshindret ska betraktas som varaktigt får bedömas i varje enskilt fall. Generellt anses att varaktighet normalt föreligger om funktionsnedsättningen består under en överskådlig tid, minst två år. Om varaktigheten av funktionsnedsättningen är svår att bedöma får den situation som föreligger vid utredningstillfället utgöra underlag för biståndshandläggarens bedömning. Tidsbegränsat beslutet bör övervägas för att kunna göra en förnyad bedömning enligt funktionsnedsättningens varaktighet.

Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen avses att den enskilde inte på egen hand kan klara vardagsrutiner såsom hygien, toalettbestyr, mathållning, av- och påklädning, förflyttning inomhus och utomhus, sysselsättning, svårighet att kommunicera med andra eller att sköta sin ekonomi. Vid bedömning om en person med funktionsnedsättning behöver en viss insats i den dagliga livsföringen ska jämförelse göras med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder.

För att fastställa personkretstillhörighet krävs intyg av legitimerad läkare med specialistkompetens och intyg från eventuell annan specialist som beskriver funktionsnedsättningen, t.ex. ADL-bedömning av arbetsterapeut. Följande ska intygas

- vilken funktionsförmåga den enskilde har
- att funktionsförmågan är varaktig
- att funktionsnedsättningen inte beror på normalt åldrande
- att funktionsnedsättningen är stor (omfattar flera livsområden samtidigt)
- att funktionsnedsättningen förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen

Personkretstillhörigheten omprövas årligen.

3.1.6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 LSS

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet innebär att en person med funktionsnedsättning tillfälligt under en kortare eller längre tid vistas på ett korttidshem, hos en korttidsfamilj eller deltar i lägerverksamhet. Insatsen kan dels syfta till att anhöriga eller familjehemsföräldrar ska få avlösning i omvårdnadsarbetet och dels tillgodose behov av miljöombyte och rekreation samt ge möjlighet till personlig utveckling. Insatsen ska kunna användas som ett led i att bryta ett ensidigt beroendeförhållande mellan barn och familj samt som en förberedelse för att flytta till ett eget boende.

Vid bedömning av behov av insatsen ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad samt vad som är normalt föräldraansvar för barn i motsvarande ålder. För små barn bör insatsen avlösarservice i hemmet övervägas som förstahandsval, alternativt korttidsvistelse i form av korttidsfamilj.

Korttidsvistelse i form av läger kan beviljas högst två veckor per år under en sammanhängande period.

Omfattning

Korttidsvistelsen bör kunna erbjudas både som en regelbunden insats och som en lösning vid akuta situationer. Den bör vara tillgänglig under såväl dagtid som under kvällar, nätter och helger.

Avgift

Insatsen är avgiftsfri. Den enskilde, eller föräldrarna om det gäller ett barn, står själv för fickpengar och egna kostnader under korttidsvistelsen. Måltidsavgift debiteras enligt fastställd taxa.

3.1.9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad enligt 9 § 9 LSS

Insatsen avser bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna. Insatsen reglerar rätten för vuxna med funktionsnedsättning att få en lämplig och individuellt anpassad bostad med olika grad av service. Bostad med särskild service kan bli aktuellt då den enskilde trots stöd inte klarar ett ordinärt boende. Boendet sker i egna fullvärdiga lägenheter. Insatsen har socialnämnden ansvar för basal hemsjukvård, rehabilitering,

habilitering och förskrivning av hjälpmedel.

Annan särskilt anpassad bostad är en bostad med en viss grundanpassning i ett vanligt bostadsområde. I boendet finns ingen fast personalbemanning.

Omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår inte. ~~Insatsen har socialnämnden ansvar för basal hemsjukvård, rehabilitering, habilitering och~~

~~föreskrivning av hjälpmedel.~~ Kompletterande stöd och service kan ges enligt LSS eller annan lagstiftning.

Servicebostad är en bostad med god tillgänglighet där service och omvårdnad kan ges dygnet runt av personal i den omfattning den enskilde behöver. Servicebostad kan vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende. I insatsen ingår omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Gruppboende är en bostad med gemensamma utrymmen där service och vård kan ges alla tider på dygnet. Gruppboende är tänkt för personer med ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I insatsen ingår omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Omfattning

Beslut om bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad är i normalfallet en långsiktig insats.

Avgift

Insatsen är avgiftsfri men den enskilde ansvarar för kostnader för mat, uppehälle och hyra.

3.2. Omvårdnad

Omvårdnad ingår i insatserna

- avlösarservice i hemmet
- korttidsvistelse utanför det egna hemmet
- korttidsutlysning för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet
- boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- bostad med särskild service för vuxna ~~eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna~~
- daglig verksamhet

Hjälp med behov som avser omvårdnad ansöks särskilt av den enskilde för insatsen personlig assistans och bedöms utifrån den enskildes grundläggande behov.

Med omvårdnad avses praktiska åtgärder för att stödja och hjälpa till med dagliga personliga behov som den enskilde har svårt att klara själv. Hit hör t.ex. hjälp med att äta, att sköta sin hygien, att gå och förflytta sig, att kommunicera med andra liksom personliga inköp. Omvårdnaden ska ges utifrån den enskildes behov. I ansvaret för omvårdnaden ingår också att hjälpa den enskilde så att han

eller hon kan få den hälso- och sjukvård, tandvård samt de hjälpmedel han eller hon behöver. Individuella, psykiska och fysiska behov ska kunna tillgodoses genom omvårdnaden.

3.3. Basal hemsjukvård, rehabilitering och habilitering samt förskrivning av hjälpmedel

Socialnämnden ska ansvar för basal hemsjukvård, rehabilitering och förskrivning av vissa hjälpmedel samt har visst kostnadsansvar. Ansvaret avser följande insatser

- bostad med särskild service för barn och ungdomar
- bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna
- daglig verksamhet

Se vidare i Riktlinjer hälso- och sjukvård.

3.4. Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter

Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår i insatserna

- boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna

Syftet är att ge personer med omfattande funktionsnedsättning möjlighet att utifrån egna önskemål kunna ta del av det allmänna fritids- och kulturutbudet utifrån individuella förutsättningar, både som åskådare och som aktiva utövare.